

3. Бібліотечний форум України. – 2011. – № 3. – С. 22-24.
4. Швецова-Водка Г. М. Вступ до бібліографознавства : навч. посіб. для
5. студентівнапряму 6.020102 “Книгознавство, бібліотекознавство і бібліогр.” / Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. — 3-тє вид., випр. та допов. — Рівне, 2011. — 231 с.

Ганна Зірчак, Катерина Берназ
Одеський національний політехнічний університет,
Одеса, Україна

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

У статті розглянуто актуальні питання інформаційного забезпечення малого бізнесу. Пропонується створення комплексної інформаційної системи малого бізнесу, шляхи та принципи її формування.

Ключові слова: інформаційні продукти і послуги; інформаційна інфраструктура підтримки розвитку малого бізнесу; комплексна інформаційна система малого бізнесу; інформаційна послуга комплексної інформаційної системи.

В статье рассмотрены актуальные вопросы информационного обеспечения малого бизнеса. Предлагается создание комплексной информационной системы малого бизнеса, пути и принципы её формирования.

Ключевые слова: информационные продукты и услуги; информационная инфраструктура поддержки развития малого бизнеса; комплексная информационная система малого бизнеса; информационная услуга комплексной информационной системы.

In the article topical issues of information support of small business are considered. The creation of an integrated information system for small businesses, the ways and principles of its formation are proposed.

Keywords: *information products and services; information infrastructure supporting small business development; complex information system of small business; information service of an integrated information system.*

Проблеми формування позитивного конкурентоспроможного середовища та пошук найбільш економних способів просування своєї продукції на ринку товарів і послуг є дуже актуальним для малих підприємств в умовах інформаційного суспільства, яке швидко розвивається. Інформаційне суспільство загалом відкриває нові можливості для бізнесу в цілому, тобто, використання інформаційних технологій і ресурсів служить фундаментом його розвитку й підвищення ефективності реалізації відповідної мети.

Існуючі в країні ринкові відносини різко загострюють проблеми інформаційного забезпечення стратегічної і оперативної діяльності суб'єктів малого бізнесу, пов'язаної з пошуком привабливих ринкових ніш, впровадженням сучасних технологій і обладнання, вивченням і прогнозуванням попиту і т.д. У той же час, специфічні особливості підприємств малого бізнесу не дозволяють індивідуально вирішувати проблеми інформаційного забезпечення власної діяльності. Причини такого стану речей полягають у високих цінах на інформаційні продукти і послуги, відсутності розвиненої і ефективної інформаційної інфраструктури та недостатньою державною підтримкою рівня інформаційного забезпечення підприємств малого бізнесу.

Методологічні проблеми інформатизації суспільства, розвитку інформаційної інфраструктури висвітлені в роботах Д. Бела, А.О. Блінова, Г.Р. Громова, І.І. Єгорова, А.П. Єршова, А.М. Кармінського, С.А. Кармінського, М.Г. Лапусти, А.А. Степанова, В.С. Немчинова, В.П. Нестерова, В.А. Шахового, А.В. Шеста.

Незважаючи на значну кількість робіт, присвячених проблемам підвищення рівня інформаційного забезпечення суб'єктів ринку, маловивченими і невирішеними на практиці залишаються питання розробки організаційно-економічного механізму формування та

функціонування інформаційної інфраструктури підтримки розвитку малого бізнесу та методологічні питання функціонування сховища даних в інформаційній системі малого бізнесу, питання дослідження систем параметрів інформаційного забезпечення процесів структурних перетворень управління малим бізнесом [1].

Сьогодні малий бізнес зацікавлений у створенні інтегрованих рішень, здатних підтримувати всі завдання корпоративного управління.

Розвиток інформаційного забезпечення є не тільки одним з основних пріоритетів державної політики у сфері підтримки вітчизняного підприємництва, а й залишається предметом постійних турбот самих підприємців.

Тривожним фактором для підприємців стає відсутність кардинальних позитивних зрушень в інформаційній сфері для малого бізнесу.

На тлі загального розвитку ІТ в світі відбувається відставання вітчизняних підприємців від західних колег. Основними заходами, які могли б виправити таке становище і підвищити ефективність інформаційного забезпечення малого бізнесу без необхідності отримання нових знань і фінансових витрат, могли б стати:

- доступ до державних інформаційних ресурсів;
- розвиток регіональних і місцевих систем інформаційного забезпечення малого бізнесу;
- організація взаємодії вже діючих систем інформаційного забезпечення, спілок підприємців і структур підтримки малого бізнесу.

У межах малого бізнесу необхідна підготовка комплексної інформації про бізнес-проекти підприємств, інформація про економічну ситуацію в малому бізнесі: попит на продукцію, оптові та роздрібні ціни на неї і т.д., і т.п. Особливість роботи з подібною інформацією визначається тим, що вона велика за обсягом і частина її має невеликий період життя [2].

Реальний шлях виходу з інформаційної невизначеності в малому бізнесі – створення на основі сучасних технологій інформаційної

структури, яка організує збір, обробку, зберігання і надання користувачам економічної та іншої інформації – *комплексної інформаційної системи малого бізнесу*.

Підґрунтям функціонування даної системи є процес виробництва інформації. Інформаційна система переробляє отриману інформацію. У результаті утворюється нова інформація, яка надається користувачам у вигляді інформаційних послуг. Інформаційна послуга комплексної інформаційної системи – це специфічна послуга, коли деякий інформаційний зміст у вигляді сукупності даних сформовано в певній формі та надається за запитами користувачеві.

Сформуємо перелік інформаційних послуг, які система повинна надавати як центр комплексного інформаційного обслуговування:

- 1) інформаційний аналіз;
- 2) інформаційний моніторинг;
- 3) інформаційний супровід;
- 4) інформаційний прогноз;
- 5) інформаційний консалтинг.

Зміст інформаційних послуг визначається напрямом діяльності комплексної інформаційної системи:

1. Формування первинної та вторинної інформації.
2. Забезпечення користувачів первинною інформацією за запитами.
3. Підготовка та поширення вторинної економічної інформації за запитами користувачів.
4. Інформування про джерела інформації.
5. Як перспективний напрям діяльності – доступ до закордонних інформаційних видань і баз даних.

Цінова політика на послуги ставить перед собою наступні завдання:

- орієнтація на конкретного користувача або групу користувачів (основні користувачі – система управління малим бізнесом, комерційні підприємства, інвестори);

- інформаційна діяльність на неприбутковій основі. Відповідно з такою стратегією ціни встановлюються: диференційованими за категоріями користувачів; гнучкими в рамках конкретної категорії користувачів;

- на основі договірних відносин з користувачами [3].

В умовах обмеженого застосування централізованих методів управління в кризовій соціально-економічній ситуації в малому бізнесі необхідна реструктуризація системи управління і інформаційного забезпечення малого бізнесу. Це пов'язано з тим, що існуюча в даний час «жорстка» структура управління не відповідає умовам мінливості зовнішнього середовища і потребує докорінних змін і доповнень.

Метою діяльності системи інформаційного забезпечення малого бізнесу повинен стати економічне зростання, як найкращий засіб боротьби з інфляцією і нестабільністю. Система інформаційного забезпечення, спільно з системою управління повинні задовольняти вимогам попереджувального характеру, при цьому об'єкт і суб'єкт управління зорієнтовані на «зовнішнє оточення» і можуть «передбачити» виникають зміни.

З огляду на високу значимість підприємств малого бізнесу в створенні ефективної ринкової економіки і відносно низький рівень розвитку даного сектора в Україні, виникає необхідність переорієнтувати систему державної підтримки розвитку малого бізнесу на науково-обґрунтовану систему їх інформаційного забезпечення, що дозволить знизити ступінь невизначеності ведення підприємницької діяльності та підвищити її ефективність.

Основою побудови ефективної системи інформаційного забезпечення суб'єктів малого бізнесу є визначення інформаційних потреб. Ідентифікацію інформаційних потреб підприємств малого бізнесу доцільно здійснювати на основі виявлення об'єктивних закономірностей ведення підприємницької діяльності та характер її розвитку [1].

Базою для формування оптимального варіанта розвитку малого підприємництва та реформування системи управління є аналіз

інвестиційного комплексу малого бізнесу і перерозподіл інвестиційних потоків в малому бізнесі, так як економічне зростання пов'язане зі збільшенням інвестицій в малий бізнес. В якості базового інструменту перерозподілу інвестиційних потоків запропоновано залучення інвесторів в малий бізнес шляхом створення комплексної системи інформаційного забезпечення в системі управління розвитком малого бізнесу. Вона повинна здійснювати збір, обробку, зберігання і надання інформації користувачам для здійснення ефективних капіталовкладень в бізнес-проекти малого бізнесу.

Результатом створення такої системи є: інформаційна підтримка системи управління розвитком малого бізнесу, інформаційна підтримка бізнес-проектів, можливість інформування інвесторів про інвестиційний потенціал підприємств малого бізнесу, можливість інформування підприємств про особливості вимог інвесторів.

Систематизація й встановлення цілей та завдань підприємницької діяльності з системою інформаційних потреб дозволяють визначити роль і місце системи інформаційного забезпечення в системі управління розвитком малого бізнесу та виробити основні напрямки діяльності комплексної інформаційної системи малого бізнесу; розробити законотворчий процес її регулювання і формування; визначити перелік засновників; виявити джерела надходження інформації; форми її отримання та надання; сформулювати вимоги до точності інформації; визначити ресурси організації; запропонувати і розглянути системний аналіз інформаційного забезпечення; сформулювати механізм вибору бізнес-проектів [3].

Викладені підходи підвищення рівня інформаційного забезпечення підприємств малого бізнесу, дозволяють активізувати підприємницьку діяльність, скоротити терміни адаптаційного періоду підприємств, підвищити ефективність функціонування діючих малих підприємств. Одночасно забезпечується досягнення ряду соціально-економічних ефектів, що виражаються в зниженні рівня безробіття,

збереженні робочих місць, розвитку значущих напрямків підприємницької діяльності, додаткових податкових надходженнях.

Література

1. Деткин, А.Н., Воловиков С.А. Информационная поддержка малого бизнеса путь роста экономического потенциала России. Сборник материалов работы секции «Экономический потенциал России и глобализация» на III на третьем международном конгрессе. — М.: «ИТК Дашков и К», 2003.

2. Подуфалова, Ю. Інформаційне забезпечення комплектування документно-інформаційними ресурсами бібліотеки ВНЗ / Ю. Подуфалова, І. Рябець // Вісник Книжкової палати, 2016. — № 2. — С. 26-28.

3. Труніна, І.М. Актуальні проблеми розвитку малого підприємництва в Україні / І.М. Труніна // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. пр. — Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2012. — № 2 (42). — С. 41-59.

Юлія Сизова
Одеський національний політехнічний університет
Одеса, Україна

ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Для підвищення ефективності та ступеня впорядкованості інформаційно-бібліографічна діяльність підлягає стандартизації, тобто здійснюється у відповідності з нормативними документами у даній сфері.

Ключові слова: автоматизація, бібліографія, бібліотечна справа, ДСТУ, інтеграція, стандартизація, технологія, уніфікація.

Для повышения эффективности и степени упорядоченности информационно-библиографическая деятельность подлежит